

**ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
В.І. ВЕРНАДСЬКОГО**

**Навчально-науковий гуманітарний інститут
Кафедра психології, філософії та суспільних наук**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор навчально-наукового
гуманітарного інституту

Сергій ГУБАРЄВ

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СОЦІАЛЬНА РОБОТА В ГРОМАДІ**

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

галузь знань 23 Соціальна робота

спеціальність 231 Соціальна робота

освітньо-професійна програма Соціальна робота

форма(и) навчання денна та заочна

КИЇВ 2025

РОЗРОБНИК силабусу (старший викладач кафедри психології, філософії та суспільних наук)

Леонід КРИСОВ

(підпис)

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри психології, філософії та суспільних наук

Протокол № 1 від 25.08.2025 року

Завідувач кафедри

Олена ВЛАСЕНКО

Гарант освітньо-професійної програми 231 Соціальна робота
(кандидат педагогічних наук, доцент)

Світлана КОПИЛОВА

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну	
1. Назва навчальної дисципліни, код ВОПП	Соціальна робота в громаді, ОК2.31 в ОПП
2. Статус навчальної дисципліни	Основна дисципліна циклу професійної підготовки
3. Рік навчання, семестр у якому викладається дисципліна	4 рік навчання, 8 семестр
4. Обсяг навчальної дисципліни (кількість кредитів, загальна кількість годин (аудиторних за видами занять, самостійної роботи здобувача вищої освіти)	3 кредити ЄКТС (90 год), з них: 28 год аудиторного навантаження (14 год лекційних, 14 год семінарських) та 4 год консультативних послуг для здобувачів вищої освіти.
5. Вид підсумкового (семестрового) контролю	Залік
6. Інформація про консультації	За запитом здобувача вищої освіти в онлайн форматі
7. Мова викладання	українська
8. Прізвище, ім'я, по батькові викладача (науковий ступінь, вчене звання, посада)	Крисов Леонід Петрович (викладач кафедри психології, філософії та суспільних наук)
9. Контактна інформація викладача	Krysov.leonid@tnu.edu.ua
10. Посилання на силабус на вебсайті Університету	
2. Опис навчальної дисципліни	
Анотація дисципліни	Вивчення даного предмету дає можливість здобувачеві вищої освіти дізнатись про децентралізовані сучасні підходи організації соціальної роботи в громаді з активним залученням представників професійних спільнот, різних соціальних груп громади до процесу планування, підтримки та розвитку соціальних ініціатив в громаді, ефективного використання інформаційних, кадрових, фінансово-матеріальних ресурсів в реалізації проєктів та програм соціального спрямування.
Мета, завдання та цілі вивчення дисципліни	Мета вивчення дисципліни: ознайомлення здобувачів вищої освіти з сучасними теоретичними та організаційно-практичними засадами, інноваційними технологіями

	здійснення соціальної роботи в громаді, з кращими практиками взаємодії різних суб'єктів соціальної роботи, спрямованих на вирішення конкретних соціальних проблем територіальної громади, реалізацію громадських ініціатив та соціальних проєктів на локальному рівні, в тому числі і в умовах воєнного часу. Основними завданнями вивчення дисципліни «Соціальна робота в громаді» є: 1. формування у майбутніх спеціалістів професійного, науково обґрунтованого бачення соціальної роботи в громадах різного типу, ціннісного ставлення до вітчизняного та зарубіжного досвіду соціальної роботи в громаді; 2. набуття практичних вмінь спільного планування, оцінки потреб громади в соціальних послугах, в формуванні ефективних механізмів взаємодії та співпраці на рівні громади, проведення заходів моніторингу та оцінювання, аналізу результативності здійснення соціальної роботи. Додаткові цілі: підвищити рівень фахової компетентності у студентів щодо організації соціальної роботи за територіальним принципом.
Пререквізити	Конфліктологія Методологія та методи соціальної роботи. Соціальна реабілітація Соціальна психологія Соціальна робота з різними категоріями населення.
Постреквізити	-
Формат проведення дисципліни	Під час навчання використовуються наступні форми та методи: презентації, бесіди, дискусії, кейс-технології, індивідуальні науково-дослідні завдання,

	розгляд та обговорення соціальних ситуацій. Віртуальне навчальне середовище, яке використовуватиметься у разі роботи в дистанційному режимі - Google Classroom. У дистанційному режимі лекції / практичні / семінарські заняття будуть проведені за допомогою програм електронної комунікації Google Meet. Поточна комунікація з викладачем здійснюється через Classroom та корпоративну пошту.
--	---

1. Перелік компетентностей, яких набувають здобувачі вищої освіти при вивченні навчальної дисципліни.

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у соціальній сфері або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов

Загальні компетентності, що формуються у процесі вивчення дисципліни:

ЗК 13. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети

ЗК 14. Здатність до проведення досліджень, генерування ідей й нестандартні підходи до їх реалізації.

ЗК 15. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Фахові компетентності:

ФК 10. Здатність розробляти шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення.

ФК 12. Здатність ініціювати соціальні зміни, спрямовані на піднесення соціального добробуту.

ФК 13. Здатність до розробки та реалізації соціальних проєктів і програм.

ФК 14. Здатність до застосування методів менеджменту для організації власної професійної діяльності та управління діяльністю фахівців з соціальної роботи і волонтерів, іншого персоналу.

ФК 15. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп і громад

ФК 20. Здатність до сприяння підвищенню добробуту і соціального захисту осіб, здійснення соціальної допомоги та надання підтримки тим, хто перебуває у складних життєвих обставинах

2. Програмні результати навчання відповідно до освітньо-професійної програми.

- РН3.** Ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід
- РН12.** Визначати зміст співпраці з організаціями-партнерами з соціальної роботи для виконання завдань професійної діяльності, в тому числі на етапі раннього втручання
- РН18.** Налагоджувати співпрацю з представниками різних професійних груп та громад; використовувати стратегії індивідуального та колективного представництва інтересів клієнтів.
- РН19.** Виявляти сильні сторони та залучати особистісні ресурси клієнтів, ресурси соціальної групи і громади для розв'язання їх проблем, виходу із складних життєвих обставин

3. Тематика змісту навчальної дисципліни.

Номер та назва розділу, теми, перелік основних питань	Вид навчального заняття	Форми і методи контролю знань	Кількість годин
Тема 1. Сучасні підходи до розуміння громади. Актуальність соціальної роботи в громаді. Уявлення про громаду: поняття, ознаки, моделі. Сутність, типологія, структура громади. Етапи становлення соціальної роботи в громаді в Україні. Концепції організації соціальної роботи в громадах.	лекція	Поточний; усний метод (співбесіда)	2
Тема 2. Нормативно-правовий супровід соціальної роботи в громаді в Україні Територіальна громада – основа місцевого	лекція	Поточний; усний метод	2
самоврядування в Україні. Конституційно-правові засади місцевого самоврядування в Україні. Підготовка до розвитку громадського самоврядування. Формування державної та регіональної соціальної політики. Технологія соціального замовлення. Оцінка потреб громад і закупівлі соціальних послуг для пріоритетних категорій населення.		(співбесіда)	

Тема3.Науково-практичніоснови соціальної роботи в громаді. Сучасні підходи до розуміння громади зарубіжних авторів (Р. Уоррен,С. Шонберг) тавітчизняних авторів (О.Безпалько, Т.Семигіна). Теоріїсоціальноїроботитаособливості їх застосування у соціальній роботі в громаді. Моделі соціальної роботи в громаді: перспектива екосистем, підхід, орієнтований на сильні сторони громади, феміністична перспектива, зелена соціальна робота в громаді, підхід, заснований на правах людини. Класичні моделі соціальної роботи за К. Поплом та Ротманом:розвитокгромади, планування, соціальна дія, соціальна підтримка і догляд в громаді, налагодження системи наданнясоціальнихпослуг,навчальна модель, феміністична та антирасистська моделі соціальної роботи.го	Лекція Семінар	Поточний; уснийметод(спі вбесіда) Презентація виконання індивідуальних завдань,групова дискусіящодопр офілактичної роботи.	4 2
Тема4.Моделітатехнологіїсоціальної роботи в громаді. Моделісоціальноїроботивгромаді, спрямовані на ініціювання та впровадженнясоціальних змін. Мобілізація мас. Соціальна дія. Безпосередняучастьмешканців. Представництво інтересів. Популяризація та залучення до різних форм навчання навчання. Розвиток соціальнихмережвгромаді.Соціальна мапа району та мікрорайону. Діяльністьгромадськиххрдаза територіальним принципом.	Лекція Семінар	Поточний; уснийметод(спі вбесіда) Підготовка індивідуальних завдань.Розглядс оціальних ситуацій. Соціальний паспорт конкретного регіону(району) за місцем проживання набувача вищої освіти	2 2

Тема5.Кращийміжнароднийдосвід соціальноїроботивгромаді:теоріїтапр актики. Зарубіжний досвід життєдіяльності громади. Суспільні благодійні рухи Великобританії, США, Німеччини. Особливості устрою та функціонування територіальних громад країн – членів Європейського Союзу. Досвід соціальної роботи за місцем проживання в інших країнах. Зарубіжний досвід соціальної роботи з мігрантами, ВПО з України.	Лекція	Поточний; усний метод (спі вбесіда), розгляд соціальних ситуацій.	2
	Семінар	Презентація за індивідуальними завданнями соціальної роботи в громаді різних країн світу. Порівняльні характеристики.	2
Тема6.Соціальнароботавгромадів умовах воєнного часу. Методи та форми соціальної підтримки ВПО. Позитивний досвід забезпечення життєдіяльності сфери надання професійної соціальної допомоги та підтримки в умовах воєнного часу. Мобільність в наданні соціальних послуг ВПО в умовах воєнного часу. Соціальна робота в умовах евакуації. Підтримка ініціатив громадян в наданні адресної допомоги родинам, людям поважного віку, постраждалим внаслідок активних воєнних дій. Поява та підтримка діяльності нових неурядових організацій («Я – Маріуполь» та інші).	Лекція	Поточний; усний метод (спі вбесіда), розгляд соціальних ситуацій.	2
	Семінар	Виступ з обговоренням за індивідуальними завданнями, дискусія	4
Тема7.Перспективирозвиткусоціальної роботи в громаді. Стратегія децентралізації визначення пріоритетів у сфері надання соціальних послуг. Роль громадських рад на місцевому рівні в процесах оцінки соціальних ситуацій, підготовки пропозицій для прийняття рішень щодо коригування існуючих, впровадження інноваційних технологій соціальної роботи в громаді, відкриття нових центрів надання соціальних послуг, залучення громадських активістів, представників спільнот до заходів обговорення, планування практичної діяльності, моніторингу та оцінювання. Міжнародних досвід та перспективистворення в Україні на рівні громад, організацій, отримувачів	Семінар	Презентації з обговоренням за індивідуальними завданнями	4

соціальних послуг.			
--------------------	--	--	--

Організація самостійної роботи студентів

№ з/п	Зміст завдання	Форма звітності
1.	Підготовка соціальних паспортів конкретного регіону (району) за місцем реєстрації здобувачів вищої освіти	Письмовий звіт
2.	Підготовка мапи соціальних послуг в громаді конкретного регіону (району).	Мапа соціальних послуг
3.	Підготовка схеми управління соціальними послугами в ОТГ.	Письмовий звіт

4. Технічний етап програмного забезпечення (обладнання).

Кожному здобувачу потрібно доєднатися до навчального середовища Google Classroom, оскільки там розміщуються навчальні матеріали, проводиться тестування, ведеться журнал оцінювання навчальних досягнень, є можливість для листування з викладачем.

У режимі дистанційного навчання - вивчення курсу додатково передбачає приєднання кожного здобувача вищої освіти до програми Google Meet (для занять у режимі відеоконференцій). У цьому випадку здобувач має самостійно потурбуватися про якість доступу до Інтернету. Для роботи в дистанційному форматі потрібні ноутбук / персональний комп'ютер / мобільний пристрій (телефон, планшет) з підключенням до Інтернет для:

- комунікації та опитувань,
- виконання домашніх завдань,
- виконання завдань самостійної роботи,
- проходження тестування (поточний, підсумковий контроль) тощо.

7. Політика дисципліни.

- Вивчення дисципліни передбачає роботу в колективі.
- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування тощо) навчання може відбуватись в дистанційному режимі за погодженням із викладачем дисципліни.
- Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті коротко, їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою, а також виконання завдань з метою закріплення теоретичного матеріалу.

- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.
- Здобувач, який спізнився, вважається таким, що пропустив заняття з неповажної причини з виставленням 0 балів за заняття, і при цьому має право бути присутнім на занятті.
- За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни здобувач отримує за заняття 0 балів і зобов'язаний відпрацювати таке заняття.
- Ліквідація заборгованості відбувається протягом 1 тижня після встановленого терміну. При цьому оцінка знижується на 10 %.
- Здобувачам вищої освіти після аудиторних занять надається право підвищувати свій рейтинг лише під час складання іспитів (підсумкового оцінювання) за графіком екзаменаційної сесії.
- Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет-ресурсів та інших джерел інформації здобувач повинен вказати джерело, використане під час виконання завдання.

8. Система оцінювання та вимоги.

Вимоги до знань та умінь студентів	Максимальна кількість балів, оцінка за шкалою ECTS
Повно й ґрунтовно володіє знаннями, фактичною інформацією та поняттєвим апаратом, в логічній послідовності передає знання першого та другого модуля з відповідним аналізом й узагальненням вивченого. Простежував зв'язок теоретичного матеріалу з практикою.	A: 90–100б.
Свідомо володіє знаннями, фактичною інформацією та поняттєвим апаратом, в логічній послідовності передає знання першого та другого модуля з відповідним аналізом й узагальненням вивченого.	B: 80–89б.
Свідомо володіє знаннями, фактичною інформацією та поняттєвим апаратом. Проте відсутня логічна послідовність у викладі матеріалу, відсутні певні висновки щодо викладеної інформації.	C: 75–79б.
Знання модулів передаються зазубреними з підручників (з конспекту) фразами. Відсутня логічна послідовність у викладі навчального матеріалу, відсутні певні висновки щодо викладеної інформації.	D: 66–74б.
Знання модуля передаються тільки за допомогою певних питань з боку викладача.	E: 60–65б.

Види контролю:

Поточний контроль відбувається впродовж вивчення дисципліни на семінарських та практичних заняттях у формі: семінарів-тренінгів та практичних з індивідуальною роботою.

Рубіжний (модульний) контроль відбувається в кінці вивчення блоків змістових модулів і здійснюється у вигляді тематичного тесту.

Підсумковий контроль відбувається у формі іспиту (питання для підготовки наведено у Додатку).

Розподіл балів за видами діяльності:

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль I		Модуль II		Форма контролю
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	
Робота на семінарському занятті	5	3	15	2	10	Залік
Робота на практичному занятті	3	-	-	8	24	
Виконання завдань для самостійної роботи		1	5	4	26	
Виконання модульної роботи	10	1	10	1	10	
Разом			30		70	
Розрахунок бала за курс: $100 + 100 / 2 = 100$						100

Критерії оцінювання для кожного виду робіт

Оцінювання результатів *поточної роботи* (завдань, що виконуються на семінарських заняттях, результати самостійної роботи здобувачів) проводити за критеріями (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

Критерії оцінювання завдань репродуктивного характеру :

Критерій	100%	80%	60%	40%	0%
Факт виконання завдання: вчасність, повнота (змістовність, ґрунтовність),	Повністю і вчасно	Повністю/вчасно	Повністю/невчасно	Частково / невчасно	Не виконано
Відповідність вимогам: різноманітність джерел, здатність оперувати фактами і відомостями, аналізувати, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, робити узагальнення, формулювати висновки	Без зауважень	Несуттєві недоліки	Суттєві помилки	Суттєві помилки	

Завдання творчого характеру

Критерій	100%	80%	60%	40%	0%
Факт виконання завдання: вчасність, повнота,	Повністю і вчасно	Повністю/вчасно	Повністю/невчасно	Частково/невчасно	Невиконано
Обґрунтованість відповіді: аргументованість суджень, переконливість доказів, доповідь не обмежена	Не викликає сумніву	Наявна	Фрагментарна	Сумнівна	Відсутня

матеріалами підручника, продемонстровано зв'язок теорії практикою; конкретність висновків;					
Творчий підхід і індивідуальний стиль: нестандартний підхід у подачі матеріалу, специфічність способу виконання завдання; участь у дискусіях та доповненні відповідей інших	Чітко простежується	Простежується	Скоріше простежується	Майже простежується	відсутній

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності здобувача вищої освіти при оцінюванні результатів *підсумкового (семестрового) контролю*, є такі:

- виконання всіх видів навчальної роботи, що передбачені програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих нормативних джерелах, вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку;
- характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);
- вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач;
- вміння аналізувати достовірність одержаних результатів

9. Рекомендовані джерела інформації:

Назва теми	Рекомендовані джерела інформації до теми (основна література; допоміжна література; інформаційні ресурси в мережі Інтернет)
------------	---

Тема 1. Сучасні підходи до розуміння громади.	Основна література: 1. Про соціальні послуги: Закон України № 2671-VII, прийнятий Верховною Радою України 17.01.2019 року. URL https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text 2. Закон України «Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 42, ст. 213) / Доступ: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2558-14#Text 3. Слосанська, Г. І. Соціальна робота в територіальній громаді: теорії, моделі та методи: монографія. Тернопіль: ТНПУ імені В. Гнатюка, 2018, 382 с. 4. Слосанська, Г. І. Категорії клієнтів фахівця із соціальної роботи в об'єднаній територіальній громаді. Щомісячний науково-педагогічний журнал Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка «Молодь і ринок». м. Дрогобич, № 2 (145), 2017, 68-74. 5. Технології соціальної роботи і соціальної допомоги в умовах трансформаційного періоду: навчально-методичний посібник / за заг. ред. А. О. Полянничко, А. В. Кирилюк. Суми: ФОП Цьома, 2020. 336 с.
	6. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275.
Тема 2. Нормативно-правовий супровід соціальної роботи в громаді в Україні	Основна література: 1. Про соціальні послуги : Закон України № 2671-VII, прийнятий Верховною Радою України 17.01.2019 року. URL https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text 2. Закон України «Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 42, ст. 213) / Доступ: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2558-14#Text 3. Слосанська, Г. І. Соціальна робота в територіальній громаді: теорії, моделі та методи: монографія. Тернопіль: ТНПУ імені В. Гнатюка, 2018, 382 с.

	4. Технології соціальної роботи і соціальної допомоги в умовах трансформаційного періоду: навчально-методичний посібник / за заг. ред. А. О. Полянничко, А. В. Кирилюк. Суми : ФОП Цьома, 2020. 336 с.
Тема 3. Науково-практичні основи соціальної роботи в громаді.	Основна література: 1. Про соціальні послуги : Закон України № 2671-VII, прийнятий Верховною Радою України 17.01.2019 року. URL https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text 2. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275. 3. Слезанська, Г. І. Соціальна робота в територіальній громаді: теорії, моделі та методи: монографія. Тернопіль: ТНПУ імені В. Гнатюка, 2018, 382 с. 4. Місцеве самоврядування в Україні: стан та перспективи розвитку / наук. доп. ред. кол. Ю. В. Ковбасюк, К. О. Ващенко, В. В. Толкованов та ін.; за заг. ред. д-ра наук з держ. упр., проф. Ю. В. Ковбасюка. – К. : НАДУ, 2014. – 128 с. 5. Семигіна Т. В., Лиховид Д. О. «Громада» чи «спільнота» (інтерпретації феномену громади сучасними науковцями) // Нова парадигма / голов. ред. В. П. Бех; Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова; творче об'єднання «Нова парадигма». – Вип. 123. – К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2014. – С. 6. 6. Безпалько О. В. Соціальна робота в громаді: навчальний посібник. – К. : Центр навчальної літератури, 2005. – 176 с.

Тема 4. Моделі та технології соціальної роботи в громаді.	Основна література: 1. Про соціальні послуги : Закон України № 2671-VII, прийнятий Верховною Радою України 17.01.2019 року. URL https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text 2. Закон України «Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 42, ст.213) / Доступ: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2558-14#Text 3. Слезанська, Г. І. Соціальна робота в територіальній громаді: теорії, моделі та методи: монографія. Тернопіль: ТНПУ імені В. Гнатюка, 2018, 382 с. 4. Безпалько О.В. Соціальна робота в громаді: навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 176 с.
Тема 5. Кращий міжнародний досвід соціальної роботи в громаді: теорії та практики.	Основна література: 1. Палагнюк Ю. В. Соціальна робота в зарубіжних країнах / Юліана Вікторівна Палагнюк. – Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2016. – 68 с. (Методич-на серія ; Вип. 244). 2. Слезанська, Г. & Поліщук, В. (2019). Соціальна робота в громаді за кордоном: історія та сучасні тенденції розвитку. Social Work and Education. Vol. 6, No. 4. Ternopil-Aberdeen, 2019. pp.390-407 DOI: 10.25128/2520-6230.19.4.5 3. Семігіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275.

Тема 6. Соціальна робота в громадах у умовах воєнного часу. Методи та форми соціальної підтримки ВПО.	Основна література: 1. Технології соціальної роботи і соціальної допомоги в умовах трансформаційного періоду: навчально-методичний посібник / за заг. ред. А. О. Полянничко, А. В. Кирилюк. Суми : ФОП Цьома, 2020. 336 с. 2. Слосанська, Г. І. Соціальна робота в територіальній громаді: теорії, моделі та методи: монографія. Тернопіль: ТНПУ імені В. Гнатюка, 2018, 382 с. 3. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275. 4. Слосанська, Г. І. Категорії клієнтів фахівця із соціальної роботи в об'єднаній територіальній громаді. Щомісячний науково-педагогічний журнал Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка «Молодь і ринок». м. Дрогобич, №2 (145), 2017, 68-74.
Тема 7. Перспективи розвитку соціальної роботи в громаді.	1. Про соціальні послуги : Закон України № 2671-VII, прийнятий Верховною Радою України 17.01.2019 року. URL https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text 2. Закон України «Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 42, ст. 213) / Доступ: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2558-14#Text 3. Слосанська, Г. І. Соціальна робота в територіальній громаді: теорії, моделі та методи: монографія. Тернопіль: ТНПУ імені В. Гнатюка, 2018, 382 с. 4. Безпалько О. В. Соціальна робота в громаді: навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 176 с.

ДОДАТОК

Питання до курсу.

1. Наукові підходи до розуміння громади. Уявлення про громаду: поняття, ознаки, моделі. Сутність, типологія, структура громади..

2. Ретроспектива виникнення соціальної роботи в громаді, її специфіка та особливості.
3. Концепції організації соціальної роботи в громадах.
4. Особливості децентралізації соціальної роботи в Україні.
5. Реформування системи соціальних послуг в громаді. Запровадження інтегрованих соціальних послуг.
6. Організаційна структура функцій соціальної роботи в громаді.
7. Підтримка соціальних ініціатив в громаді. Роль громадських рад в формуванні та впровадженні регіональної соціальної політики. Діяльність соціальних спільнот.
8. Теорії соціальної роботи та особливості їх застосування у соціальній роботі в громаді.
9. Моделі соціальної роботи в громаді: перспектива екосистем, підхід, орієнтований на сильні сторони громади, феміністична перспектива, зелена соціальна робота в громаді, підхід, заснований на правах людини.
10. Моделі соціальної роботи: розвиток громади, планування, соціальна дія, соціальна підтримка і догляд в громаді, налагодження системи надання соціальних послуг, навчальна модель, феміністична та антирасистська моделі соціальної роботи.
11. Модель запобігання злочинності в громаді (зниження стигми), модель популяризації здорового способу життя, модель «відродження громади».
12. Мобілізація мас (Mass Mobilization), соціальна дія (Social Action), участь мешканців (Citizen Participation), представництво інтересів (Public Advocacy), популяризація навчання (Popular Education) та розвиток соціальних мереж (Local Service Development).
13. Спільні ознаки громади: територія, інтереси, віросповідання, цінності. Мережа взаємовідносин у громаді та її рівні: політичний, професійний, соціальний, побутовий, дозвіллевий.
14. Спільність дій як ознака громади. Характеристика громади, дружньої до людини.
15. Формування толерантності на рівні громади до представників різних соціальних, етнічних груп.
16. Міжнародний досвід соціальної роботи в громаді.
17. Специфіка соціальної роботи в громаді з ВПО.
18. Особливості досягнення соціальної роботи в громаді в умовах воєнного часу.
19. Роль волонтерських рухів в соціальному житті громади.
20. Соціальне замовлення та система закупівлі соціальних послуг в громаді.
21. Перспективи розвитку соціальної роботи в громаді в Україні.